

Handläggare:
Pär Dahlqvist
08 508 18 118

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2016-06-16

Ekonomisk månadsrapport maj 2016

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens ekonomiska månadsrapport för maj 2016.

Kerstin Sandström
stadsdelsdirektör

Pär Dahlqvist
avdelningschef

Sammanfattning

Sammantaget förväntas verksamheten redovisa en budget i balans. Inom äldreomsorgen har antalet placeringar i heldygnsomsorg minskat med tio platser sedan april och ligger nu i genomsnitt 14 platser över planeringsnivån som är 510. Antalet hemtjänsttimmar överskrider också budget och äldreomsorgens beställarenhet redovisar ett underskott om 5,0 mnkr. Den kommunala utföraren av hemtjänst redovisar ett underskott om 9,0 mnkr. Extra budgettilldelning från Migrationsverket för ökade kostnader på grund av flyktingmottandet under 2015 förbättrar prognosen inom individ- och familjeomsorg.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi, stadsmiljö och strategi i samråd med övriga avdelningar.

Månadsrapportens innehåll

Månadsrapport maj 2016	Budget	Förbrukning i %		Avvikelse	Avvikelse
Verksamhet	2016	2016	2015	2015	maj
Nämnd- och förvaltningsadministration	45,6	55,2%	60,8%	2,4	4,0
Individ- och familjeomsorg	171,9	63,4%	63,2%	-16,9	-2,0
varav socialpsykiatri	47,6	43,0%	38,4%	-1,0	-2,0
Stadsmiljöverksamhet	18,9	33,6%	46,9%	-0,3	0,0
Förskoleverksamhet	308,0	38,9%	39,1%	14,4	3,0
Äldreomsorg	578,2	43,5%	37,0%	-24,0	-19,0
Funktionsnedsättning	243,1	45,5%	41,6%	7,2	1,0
Barn, kultur och fritid	30,0	31,6%	29,7%	4,1	2,0
Arbetsmarknadsåtgärder	13,3	27,0%	26,4%	2,4	0,5
Ekonomiskt bistånd	97,8	40,5%	39,8%	-3,6	0,0
Övrig verksamhet	10,5	49,6%	0,0%	0,0	10,5
Summa	1 517,3	44,5%	41,7%	-14,3	0,0

Förvaltningens samlade prognos maj 2016

Utfallet till och med maj visar en förbrukning på 44,5 % att jämföra med riktvärdet som är 41,7 % för perioden januari-maj. Vid en jämförelse med motsvarande period 2015 har den procentuella förbrukningen ökat med 2,8 %, vilket förklaras av ökad nettokostnad för ensamkommande flyktingbarn. Dessa kostnader kommer att återsökas från Migrationsverket. Den procentuella förbrukningen undantaget kostnaden för ensamkommande flyktingbarn uppgår till 42,1 %. Förvaltningens resultatfond om totalt 13,4 mnkr beräknas minska till 12,4 mnkr på grund av att Edö servicehus inte kommer att vara en resultatenhet 2017.

Förvaltningens centrala reserv är budgeterad under posten Övrig verksamhet. Reserven är avsatt för att under året täcka eventuella underskott inom andra verksamheter. I samband med bokslut 2016 kommer reserven att fördelas till verksamheterna så att eventuella över- och underskott återfinns där de uppkommit. I prognosen för maj beräknas hela reserven användas för att täcka underskott i verksamheterna.

Under 2016 kommer förvaltningen att inrikta sig på att analysera det kraftiga underskottet inom individ- och familjeomsorg för barn och ungdom, den kommunalt drivna hemtjänstenheten och äldreomsorgens beställarenhet. Det är de verksamheter som även 2015 redovisade störst underskott.

Andel timlön av total lönekostnad	
2015	2016
8,2%	9,4%

Andel timlön av total lönekostnad till och med maj

Andelen utbetald timlön av total lönekostnad till och med maj ligger över utfallet för samma period 2015 och uppgår till 9,4 %. För helåret 2015 var andelen timlön 7,6 %. Den största procentuella ökningen återfinns inom verksamheterna förskola och fritid och detta beror på den ökade sjukfrånvaron under årets första månader. Andelen utbetald timlön varierar över året med toppar under jul- och nyårshelgerna samt sommarmånaderna då många tillsvidareanställda har semester och måste ersättas av timanställda. Timlönerna betalas med en månads eftersläpning.

➤ **Nämnd- och förvaltningsadministration**

Verksamheten prognostiserar ett överskott om 4,0 mnkr vilket främst beror på effektiviseringar och vakanshållningar.

➤ **Individ- och familjeomsorg**

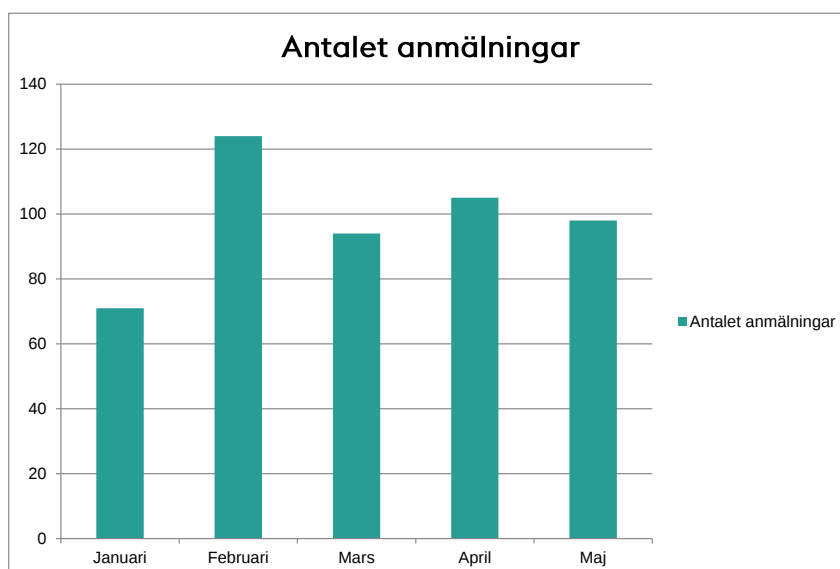
Verksamhetens totala prognos är ett underskott om 2,0 mnkr vilket avser socialpsykiatri. Kostnaderna för insatser inom barn och ungdom, socialpsykiatri och vuxna missbruk har under årets två första månader varit något högre än budget.

Institutionsplaceringarna inom barn och ungdom ökade kraftigt under 2015 men har sedan dess minskat. Enligt preliminära uppgifter från Migrationsverket kommer nämnden att tilldelas medel för ensamkommande flyktingbarn under 2015 överstigande det belopp som förväntades i samband med bokslut 2015. Även kompensation för de ökade kostnader det innebär att det finns asylboenden inom stadsdelsområdet kommer att betalas ut. Detta innebär ett budgettillskott och är anledningen till den förbättrade prognosen jämfört med tidigare månadsrapporter.

Barn- och ungdomsinsatser

Verksamheten prognostiserar en budget i balans för 2016 på grund av ökad utbetalning från Migrationsverket för flyktingmottagande. Ersättningen från Migrationsverket är en stor riskfaktor som får omfattande konsekvenser om den uteblir och förvaltningen följer mycket noga utvecklingen.

Kostnader för öppenvårdsinsatser i egen regi och antal placeringar av barn och ungdomar i jour- och familjehem samt hem för vård eller boende (HVB) har minskat men ligger fortsatt över planeringsnivån. Arbetet med att minska antalet placerade barn fortsätter, inom öppenvården inriktas familjebehandlingsinsatserna mot att möta och stödja familjer och ungdomar i kris. Ett specialteam har inrättats bland familjebehandlarna som arbetar med att få till stånd en förändring av familjens och ungdomens situation. Kontakterna med de ungdomar som är placerade på så kallade SiS-institutioner¹, oftast låsta, har intensifierats för att få till en förändring av placeringen eller för att få en snabbare återgång till hemmiljön. I detta arbete sker ett nära samarbete mellan utredande socialsekreterare och familjebehandlare inom öppenvården.

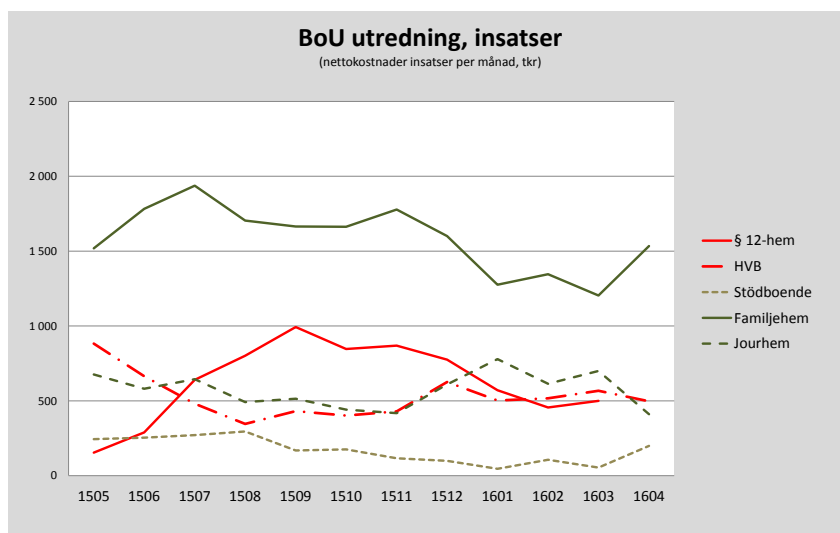
Antalet anmälningar barn och ungdom

Samarbetet internt mellan barn- och ungdomsenhet, försörjningsstödsenhet, vuxenenhet och LSS-enhet² ses också över för att effektivisera samverkan och få en bättre helhetslösning för familjen och ungdomen och därmed en bättre fördelning av ansvaret vad gäller insatser och kostnader. Särskilt fokus finns på ungdomar runt 18 år där ansvarsgränserna mellan enheterna behöver ses över.

¹ SiS – Statens institutionsstyrelse

² LSS – lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Kostnaderna för ensamkommande barn beräknas komma att täckas av bidrag från Migrationsverket. Boendekostnader är till stor del återsökningsbara till faktisk kostnad och övriga kostnader som till exempel handläggning och startbidrag täcks genom generella bidrag som barnschablon, generalschablon, utredningsbidrag med mera.

Kostnad insatser barn och ungdom

Kostnaden för insatser inom barn och ungdom har gått ner något den senaste tiden men ligger fortfarande över budget.

Inhyrd personal, tkr	2015	2016
lof, barn och ungdom	3 814	2 429

Bokförd kostnad för inhyrda socialsekreterare inom barn och ungdom för helåret 2015 samt januari-maj 2016

Inhyrd personal används inom individ- och familjeomsorgen främst för att täcka vakanser. Antalet vakanta tjänster inom barn och ungdom uppgår till elva, varav tre är en utökning av antalet tjänster på grund av ökad ärendemängd.

Vuxna

Verksamheten prognostiserar en budget i balans. Prognosen förbättras på grund av den extra budgettilldelning som utbetalningarna från Migrationsverket innebär och förutsätter att förväntade externa bidrag beviljas.

Socialpsykiatri

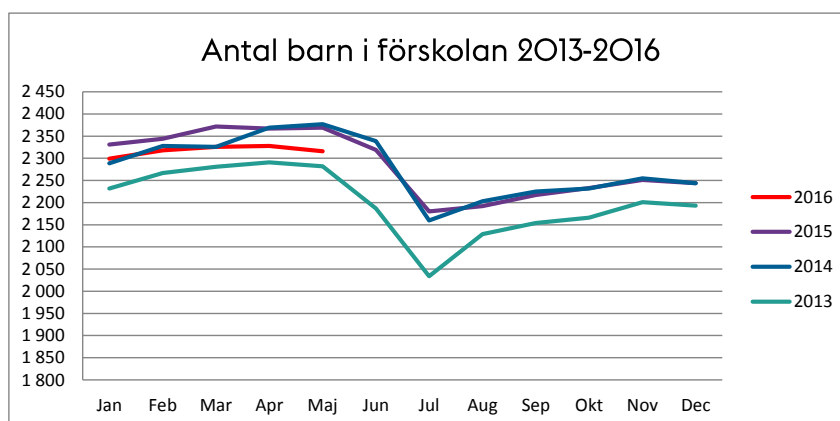
Verksamhetens prognos är ett underskott om 2,0 mnkr avseende utföraren av boendestöd samt verksamheten på restaurangen på Edö servicehus.

➤ **Stadsmiljö**

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans.

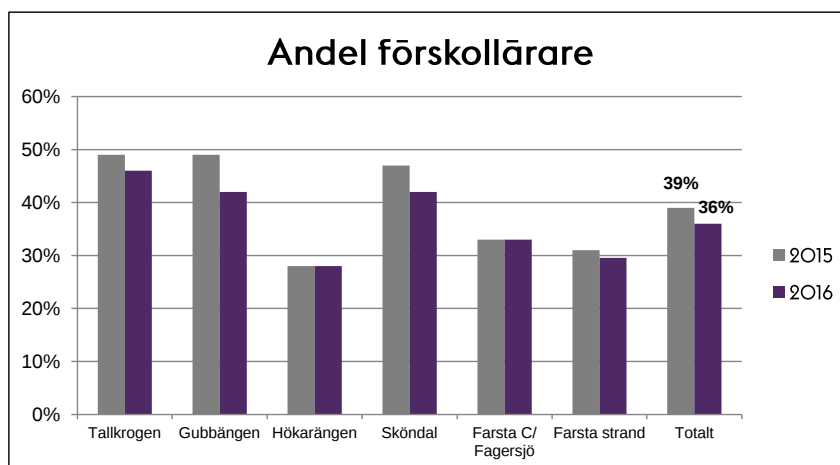
➤ **Förskola**

Verksamhetens prognos är ett överskott om 3,0 mnkr efter resultatöverföringar. En orsak till överskottet är ersättning för förskolelokaler med hög hyra. Budgettilldelningen baseras på månadsvisa avläsningar av antalet inskrivna barn.

Antal inskrivna barn i förskola 2013-2016

Nämndens tilldelade budget för förskoleverksamhet baseras på 2 372 barn för 2016. I den senaste avläsningen den 31 maj var 2 316 barn inskrivna i Farstas kommunala förskolor och årets genomsnitt är nu 2 317 barn per månad. De senaste årens ökning av antalet inskrivna barn i kommunala förskolor har nu avstannat vilket till stor del beror på att antalet nyöppnade förskolor i privat regi i stadsdelsområdet har ökat. Förskolorna förde från 2015 med sig ett överskott om 10,6 mnkr i resultatfond och de prognostiserar att denna resultatfond oförändrad förs över till 2017.

Andel förskollärare per förskoleområde

Andelen förskollärare ligger totalt sett något under andelen för samma period 2015. Fyra områden har en lägre andel förskollärare 2016 jämfört med 2015 och två områden är oförändrade. Det råder en fortsatt generell brist på förskollärare och konkurrensen om utbildad personal är hård inom staden. Förvaltningen vidtar åtgärder för att kunna attrahera fler förskollärare, bland annat riktat informationsmaterial och deltagande på rekryteringsmässor.

Ekologisk mat	2015	2016
Tallkrogens förskolor	31%	43%
Gubbängens förskolor	29%	40%
Hökarängens förskolor	41%	52%
Sköndals förskolor	34%	52%
Centrala Farsta/Fagersjö	38%	50%
Farsta strands förskolor	38%	53%

Förskolornas andel ekologiska livsmedel till och med maj

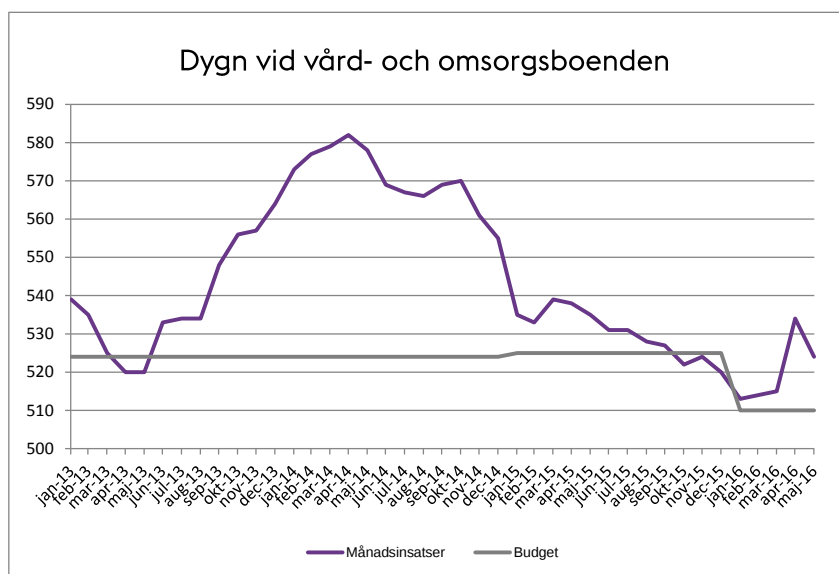
Samtliga förskolors andel ekologiska inköp ligger över utfallet för samma period 2015. Ökningen beror sannolikt på den nya elektroniska inköpsmodulen som gör det lättare att välja ekologiska livsmedel och att kontera dem på rätt sätt. Barnomsorgsgarantin förväntas uppfyllas under 2016.

➤ **Äldreomsorg**

Verksamhetens prognos är ett totalt underskott om 19,0 mnkr. Hemtjänstenheten i egen regi prognostiserar ett underskott om 9,0 mnkr och övriga egna utförare ett samlat underskott om 5,0 mnkr.

Den omstrukturering som pågår på Edö vård- och omsorgsboende innebär att förvaltningen kommer att ha kostnader för tomgångshyror och minskade intäkter när boende flyttar. Hur omfattande dessa kostnader blir är svårt att beräkna i dagsläget eftersom det beror på i vilken takt de boende flyttar. Förvaltningen kommer att föreslå att nämnden söker medel från kommunstyrelsen för detta i samband med det genomförandeärende som ska tas fram. På grund av omstruktureringen av Edö föreslås servicehuset att avvecklas som resultatenhet under 2016. Äldreomsorgens utförare har även under 2016 kostnader för personal som utbildar sig till barnskötare. Från den 1 juni övergick kostnaden för denna personal till förskoleverksamheten.

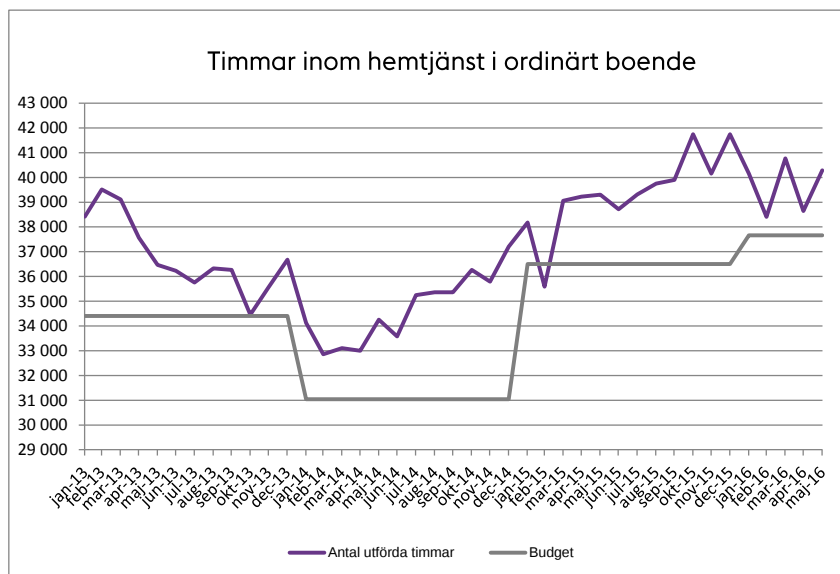
Beställarenhetens beviljade insatser för både hemtjänst och heldygnsomsorg ligger över budgeterad nivå. Antalet placeringar inom vård- och omsorgsboende minskade med tio platser under maj och beställarenhetens prognos är ett underskott om 5,0 mnkr.

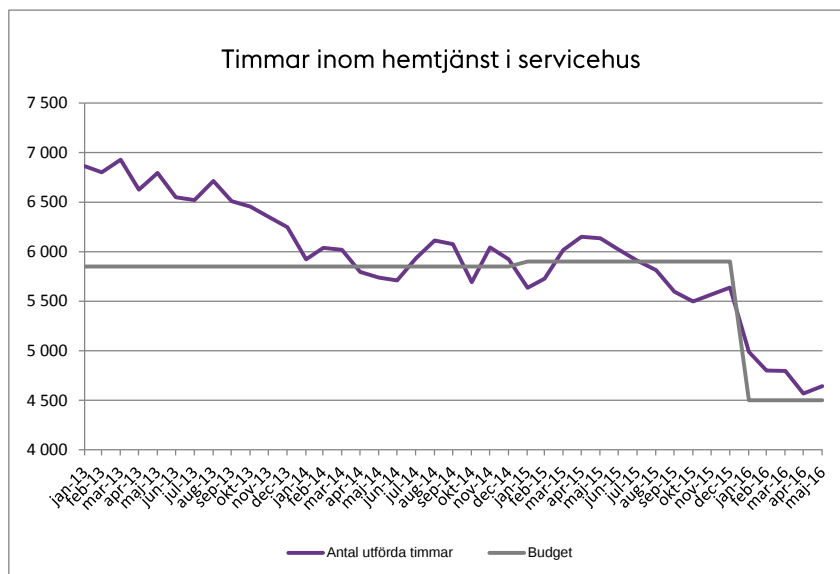
Antal månadsplaceringar i heldygnsomsorg

Antalet månadsplaceringar i heldygnsomsorg uppgick i maj till 524 vilket är en minskning med 10 platser sedan april och 14 platser över planeringsnivån som är 510 månadsplaceringar. Det genomsnittliga antalet vård dygn per månad uppgår nu till 520. Enligt de befolkningsprognoser som ligger till grund för årets budgettilldelning ska antalet äldre med behov av insatser fortsätta minska under 2016. Det kraftiga budgetunderskottet från 2015

påverkar även årets budget, men beviljade platser i heldygnsomsorg börjar närma sig de budgeterade nivåerna.

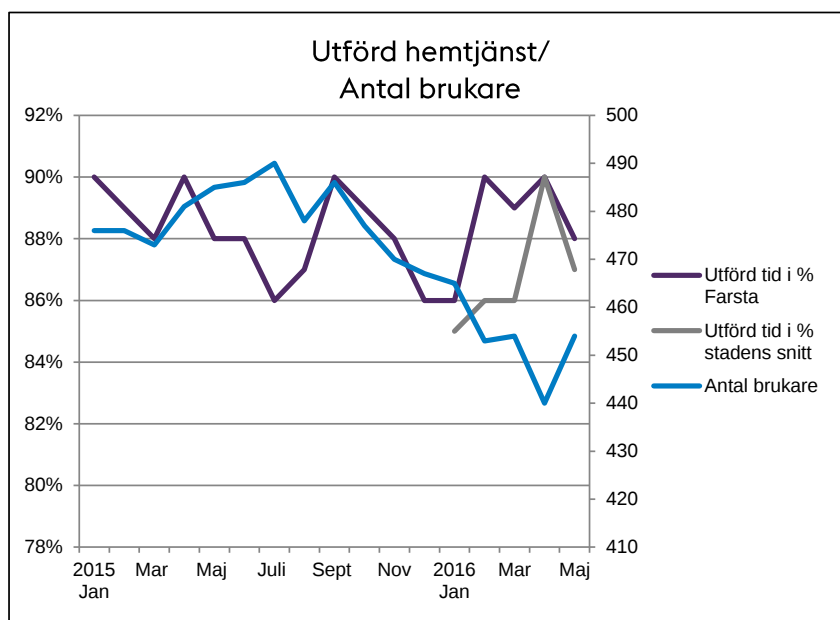
Antal hemtjänsttimmar i ordinärt boende

Antal hemtjänsttimmar i servicehus

Planeringsnivån för hemtjänst i ordinärt boende är 33 564 timmar per månad och 4 097 nattinsatser. Nivån för hemtjänst utförd i servicehus är 4 500 timmar. Genomsnittligt utfall för perioden januari till maj ligger över planeringsnivån men prognosen är att antalet utförda timmar kommer att minska och närma sig planeringsnivån under året.

En översyn av beviljade insatser inom äldreomsorgen pågår med hjälp av en extern resurs i syfte att säkerställa att samtliga äldre beviljas den insats de har rätt till och behov av. En mer aktiv uppföljning av samtliga beviljade insatser pågår liksom uppföljning tillsammans med de olika hemtjänstutförarna för att se över förhållandet mellan beställd insatstid och utförd insats. Även beställarenhetens särskilda vårdplaneringsteam har förstärkts för att bland annat uppnå en mer effektiv samverkan med sjukhusen och en bättre planering av fortsatta insatser för den enskilde. Innan beslut om hemtjänst fattas granskas besluten av enhetschef för att i så stor utsträckning som möjligt garantera likställighet i bedömningar och att de följer riktlinjer och praxis.

Utförd hemtjänst egen regi

Den kommunala utföraren av hemtjänst har en utförandegrad på 88 % att jämföra med utförandegraden för samtliga utförare i staden som är 87 %. Antalet äldre som valt den kommunala hemtjänstutföraren har minskat med 13 till 454 sedan december 2015. Ökad utförandegrad, alltså hur många beställda timmar som utförs hos kund, är en av enhetens åtgärder för att nå en budget i balans. En effektivisering av personalplaneringen förväntas minska vikariekostnaderna. Enheten räknar också med att sjuklönkostnaden kommer att minska under året. Både sjuklönkostnaden och utbetald timlön för vikarier följs upp vid den ordinarie månadsuppföljningen med enhetschefen.

➤ **Stöd och service till personer med funktionsnedsättning**

Verksamheten prognostiserar ett mindre överskott om 1,0 mnkr efter resultatöverföringar vilket avser både beställare och utförare.

Stadens centrala bedömningskansli är klar med sin avläsning av antalet ärenden, som tillsammans med en senare höstmätning ligger till grund för slutjustering av kommunfullmäktiges beslut om budget för verksamhetsområdet. Justeringen görs i samband med tertialrapport 2 och enligt marsmätningen motsvarar prestationsökningen en ökad budget med cirka 4,7 mnkr.

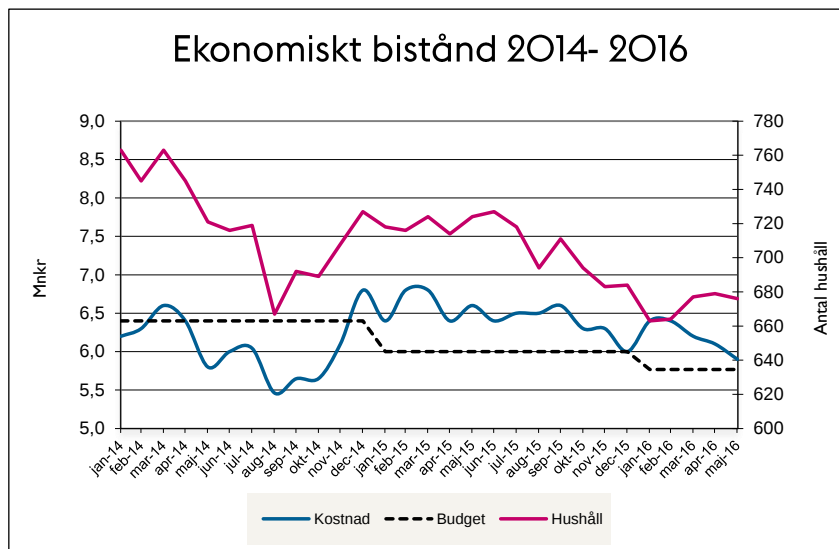
Verksamhetens enda resultatenhet, Farsta gruppbofästäder, beräknar i sin prognos att öka sin fond med 0,3 mnkr till 2017. Den andra utförarenheten, enheten för personligt stöd, prognostiserar ett överskott om 0,5 mnkr.

➤ **Fritid och kultur**

Verksamhetens prognos är ett överskott om 2,0 mnkr, bland annat beroende på restriktivt användande av sjukvikarier.

➤ **Försörjningsstöd och arbetsmarknadsinsatser**

Verksamheten prognostiserar en budget i balans. Den genomsnittliga nettokostnaden till och med maj är 5,9 mnkr per månad mot budgeterat 5,8 mnkr. Antalet hushåll med försörjningsstöd har ökat under början av året men ligger under det genomsnittliga antalet hushåll 2015. De förväntade intäkterna för återbetalat försörjningsstöd ökade kraftigt i budget 2016, från 2,3 mnkr 2015 till 4,3 mnkr. Återbetalningar beror främst på försörjningsstöd som utbetalas preliminärt i väntan på annan ersättning från exempelvis a-kassa och Försäkringskassan och sedan ska återbetalas av biståndstagaren. Intäktskravet om 4,3 mnkr för 2016 kommer inte att uppnås.

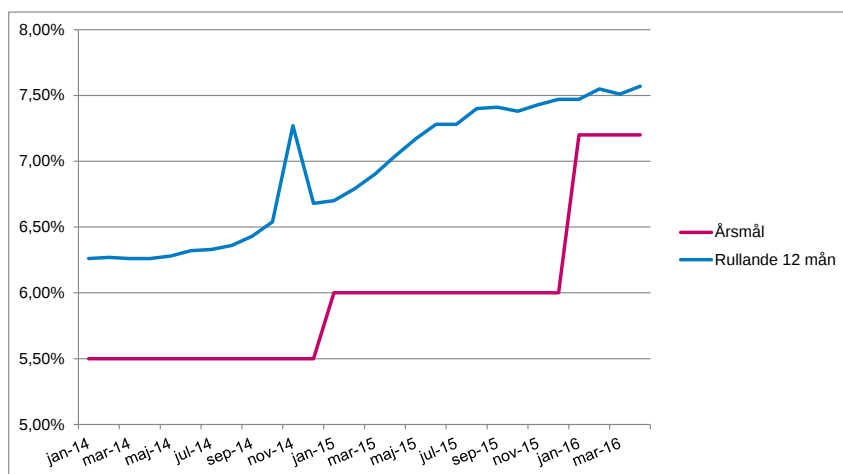
Försörjningsstöd – kostnad, budget och antal hushåll

Den totala kostnaden för ekonomiskt bistånd minskade med 0,2 mnkr under maj och antalet hushåll med försörjningsstöd minskade från 679 i april till preliminärt 676 hushåll i maj.

➤ Sjukfrånvaro

Förvaltningens totala sjukfrånvaro för april månad var 8,72 % jämfört med april 2015 då den var 7,89 %. Det hälsofrämjande arbetet drivs framåt genom en rad olika aktiviteter på enhetsnivå, som till exempel föreläsningar, friskvårdsaktiviteter, ett aktivt rehabiliteringsarbete, hälsosamtal, handledning och reflexion i arbetsgrupper. På en övergripande nivå pågår ett arbete med att utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet med anpassningar till Arbetsmiljöverkets nya föreskrift om social och organisatorisk arbetsmiljö. (Föreskriften, AFS 2015:4, gäller från den 31 mars i år och reglerar kunskapskrav, mål, arbetsbelastning, arbetstid och kränkande särbehandling.)

Sjukfrånvaron följs upp varje månad på organisations-, grupp- och individnivå. Förvaltningen följer utvecklingen och kommer att vidta ytterligare åtgärder om sjukfrånvaron inte går ner under året. Den största procentuella ökningen finns inom verksamheterna förskola och fritid. Nämndmålet för 2016 är en total sjukfrånvaro på 7,25 % och för de senaste tolv månaderna är den genomsnittliga sjukfrånvaron 7,54 %.

Sjukfrånvaro i genomsnitt de senaste 12 månaderna samt årsmål

Sjuklönekostnad, tkr	2015	2016
Jan	517	680
Feb	1 018	1 055
Mar	987	1 185
Apr	746	905
Maj	770	930

Sjuklönekostnad förvaltningen totalt

	Totalt			Korttidssjuka (Dag 1 - 14)			Långtidssjuka (Dag 31 +)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Individ o Familj	6,4	7,2	4,2	1,9	1,8	2,1	4,6	5,4	2,1
Förskola	7,8	8,0	5,1	3,0	3,0	3,4	4,8	5,0	1,7
Fritid	11,8	13,8	8,8	2,7	2,9	2,3	9,2	10,9	6,5
Funktionshinder	5,8	7,2	3,3	2,4	2,5	2,3	3,4	4,7	0,9
Äldreomsorg	8,3	8,8	5,5	2,5	2,6	2,3	5,8	6,2	3,2
Förvaltning totalt	7,6	8,1	4,8	2,6	2,6	2,4	5,0	8,7	2,4

Sjukfrånvaro per verksamhet uppdelad på kort och lång efter kön

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens ekonomiska månadsrapport för maj 2016.